

OBSAH

Předmluva	9—10
I. Mládí a studia (1811—1837)	11—21
Erbenovo poetické předurčení. — Básníkův rod. — Miletínská škola a farář Arnold. — Gymnasium v Hradci Králové a domov. — Národní uvědomení. — Filosofická studia v Praze: zájmy botanické a historické. — Práva. — Pavel Skála ze Zhoře. — Pokolení let třicátých: jeho revoluční ideály a slovanství, jeho literární orientace. — Rozchod s Čelakovským. — Styk s venkovem: Miletín a Žebník. — Erbenova láska.	
II. Básnické počátky	22—33
Hradecké prvotiny. — Písnový ráz lyriky. — Baladika prvního období: Smolný var, Cizí host, Polednice. — Sny. — Vliv polské romantiky na Erbenovo epické sebepoznání. — Veršovaná národní pověst formou Čelakovského nebo Máchy? — Zlomek o Bohdanovi. — „Záhoř“. — „Poklad“ jako výraz „národní klasičnosti“. — Veselohra „Sládců“.	
III. Zrání osobnosti (1837—1848)	34—54
Pražská společnost a literatura. — Ruští hosté. — S Bodjanským 1842 na Chodsko. — Sňatek s Bety Mečířovou. — Božena Němcová. — Drobné verše: Stesk a touha, Anděl strážce, Panna a máti. — Soudobý stav národopisu: bratři Grimmové a P. J. Šafařík, K. V. Zap a St. Vraz. — Erbenova koncepce lidovědná a její aplikace na umělou tvorbu. — Putování 1843—1845 po archivech a za folklorem: Frýdlant, Domažlice a jižní Čechy. — Příklon k dějepytu za patronance Palackého. — Studie z minulosti a starobylé obrázky. — Výbor ze staročeské literatury. — „Písně národní v Čechách“, vydání první (1842—1845) a druhé (1852 až 1856). — Překlady z Goetha a ze slovanské poesie lidové. — První pohádky: Svätý Štěpán, Škola bohatí, Hloupý Kuba, Kouzelné zrcadlo, Zlatovlasá panna. — Chodská žena: Tři dary, Jirka s kozů. — O třech přadlenách, Dobře tak, že je smrt na světě. — Počátky bájesloví. — Uznání vědecké práce. — Cesty po severovýchodních a západních Čechách. — Účast při založení Městské besedy.	
IV. Politická mezihra (1848—1852)	55—63
Účast v politice r. 1848. — Vyslancem na charvátském sněmu v Záhřebě. — Redaktorem „Pražských novin“. — Guberniální translatura. — Satirický popěvek politický. — Překlady zákoníků. — Práce ve vídeňské terminologické komisi: „Judirisch-politische Terminologie“. — Tělesná a duševní vyčerpanost. — Ustanoven l. října 1851 archivářem města Prahy. — Básnické respirium. — Boj o Palackého.	
V. Kytice	64—106
„Kytice z pověstí národních“ (1853). — Chronologie básní a komposice sbírky. — Zlomek „Svatojanská noc“. — „Kytice z básní K. J. Erbena“ (1861 a 1871) s oddílem „Písní“. — Vstupní verše „Kytice“. — Obrat k „národní klasičnosti“ v druhém období baladického let čtyřicátých: „Svatební košile“, „Zlatý kolovrat“, „Štědrý den“. — Klasičnost let padesátých: „Holoubek“, „Záhořovo lože“, „Vodník“, „Vrba“. — „Lilii“ (1860) proniká snaha o zvýšenou hudebnost verše. — „Dceřina kletba“, „Věštyně“. — Písně nově složené: „Perlový vínek“, „Ohlas žalmu 140“, „Ohlas žalmu 45“, „První májová noc“. — „Kytice“ v zrcadle soudobé kritiky. — Doceněná Májisty. — Malířství a zvláště hudba v letech sedmdesátých až devadesátých inspirují se její českostí. — Odras toho v literárním názoru na Erbena. — Umění Erbenovo ozřejmováno literární vědou. — „Kytice“ plodem „národní klasičnosti“. — Její známost ve světě.	

VI. Tvář učenecká (1852—1861) 107—143

Erben archivářem. — Činnost v Museu a Matici České za policejní dohlídky. — Dobrozdání o spise Štúrově a Hanušově znesvaňuje Erbenů s I. J. Hanušem. — „Obzor“ 1855. Erbenovy „Náčrtky z obecného života v Čechách“ a polemika s Hattalou. — Únik z veřejného života. — Společnost staroměstských profesorů. — Videařští přátelé Rybička a Šembera. — Vydávání staročeských památek: „Kronika Bartoše Písaře“ (1851), Štítného „Knížky šestery“ (1851), Křištof Harant z Polžic „Cesta do země Svaté“ (1854—1855). Druhý díl „Výboru z literatury české“ (1856—1868), Legenda o sv. Kateřině (1860), Komenského „Labyrint světa“ (1862), „Sebrané spisy Jana Husi“ (1865—1867), Ranné lékařství Rhazesovo (1863) a Salicetovo (1867). — Spolupráce s Mánesem o Rukopisu Kralovédvorském. — „Regesta diplomatica Bohemiae et Moraviae“ (1855) a drobné práce historické. — „Die Primatoren der kön. Altstadt Prag“ (1858). — „Dějiny měšťanských ostrostřelců Pražských“ (1860). — Redakce „Právnická“ (1861—1862). — Vědecké styky. — Účast při Riegrově Slovníku naučném. — Úmrtí ženy Barbory a synka z druhého manželství otrása básníkem. — Obrat k písním a pohádkám pod dojmem vrátkého zdraví i závazkem k pokolení Májovému. — „Nápěvy prstonárodních písní českých“ (1862). „Prostonárodní české písně a říkadla“ (1864). — „Čítanka slovanská“ (1865). — Zvykosloví a bájesloví. — „Vybrané báje a pověsti národní“ (1869).

VII. Obrození básníka (1861—1870) 144—173

Poměry politické a národní v letech šedesátých. — Ruské návštěvy v Praze. — Za lidovými kroji na Domažlicko a Plzeňsko r. 1866. — Moskevská výstava 1867. — Stati o Chodsku. — „Nestorův Letopis ruský“ (1867). — „Dvě zpěvy staroruských“ (1869). — „Příspěvky k dějepisu českému, sebrané ze starých letopisů ruských“ (1870). — Erben v popředí evropské slavistiky. Jeho styky s Ruskem. — Cesta na Šumavu a do Bavor r. 1868. — Básnické obrození: „Věštba“, „Píseň o vítězství u Domažlic“, „Volební“, „Tělocvičný sbor“ a j. „Náhrobní nápisy“. — Překlady maloruských koled. — Záměr se sbírkou „Národních českých pohádek“. Pohádky z počátku let padesátých: „Hrněčku, vař“!, „Raráš a Šetek“, „Dlouhý, široký a Bystrozraký“. Pohádky kouzelné: „Živá voda“, „Pták Ohnivák a liška Ryška“, „Zlatovláska“, „Tři zlaté vlasy děda Vševěda“. „Drak dvánáctihlavý“, „Dvojčata“, „Jabloňová panna“. Pohádky o divých bytostech: „Jezinky“, „Divé ženy“. Anekdoty a příběhy ze života: „Otesánek“, „Král tchoř“, „Hádanka“, „Rozum a štěstí“, „Třetí žena“. Látky chodské: „Pracovitá musí žítivi líného“, „Jirka s kozů“, „Ševc a čert“. — Pohádkáři Kulda, Košín z Radostova, Němcová. — Ráz Erbenových pohádek. — Doceňování jejich umění. — Malířská výzdoba a překlady. — Skloněk básníkovy života. — Libreto „Štěstí a neštěstí“. — Skon.

VIII. Tradice a význam 174—175

Poznámky

Úvodem	179
I. Mládí a studia	180
II. Básnické počátky	186
III. Zrání osobnosti	192
IV. Politická mezihra	202
V. Kytice	207
VI. Tvář učenecká	219
VII. Obrození básníka	233
VIII. Tradice a význam	244

Rejstřík 245—253

Seznam příloh 254

Errata 255